

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том II

В – Вшетечка

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2013

до 1915. године”, *Зайиси*, 1937, 18, 2; Ж. Л. Благојевић, „In memoriam сердару Јанку”, *Зайиси*, 1937, 18, 6; Р. Ј. Драгићевић, „Неколико докумената из балканског рата”, *Зайиси*, 1941, 25, 4; *Сјоменица њрославе 25-годишњице бијке на Мојковцу*, Бг–Мојковац 1941; М. Ђуришић, *Први балкански рат 1912–1913 (ојерације црногорске војске)*, Бг 1960; Н. П. Шкерковић, *Црна Гора на освићку XX вијека*, Бг 1964; Н. Ракочевић, *Црна Гора у Првом свјетском рату 1914–1918*, Тг 1969; *Историја срјског народа*, VI/1, VI/2, Бг 1983; А. Драшковић, *Мојковачка бијка*, Бг 1991; *Мојковачка ојерација 1915–1916, Зборник радова са научној скуји*, Бг 1997.

М. Вуксановић

ВУКОТИЋ, Манојло, новинар (Цетиње, 21. XI 1938). Новинарством је почео да се бави у *Сјуденцу*, а професионалну каријеру започео је 1963. у *Београдској недељи*. Када се овај лист спојио са *Вечерњим новостима* 1966, у овом најтиражнијем дневнику наставио је да остварује своје замисли о модерном информисању. Био је дописник из Рима (1983–1987) и главни уредник (1989–1993) *Борбе*, тих година најјачих опозиционих новина у Србији. По свом концепту 1996. покренуо је дневни лист *Блиц*, а две године касније основао је и био главни уредник *Гласа јавности*. Вратио се у *Вечерње новостии* октобра 2000. у својству генералног директора и главног уредника Компаније „Новости АД”, одржавајући висок тираж и утицај овог гласила. Уз основно издање *Вечерњих новостии* у овој Компанији излази још 13 других новина – двоје дневних, *Сјорти* и *Новостии за Европу*, као и недељне и месечне ревије различитих профила: за телевизију, жене, природу, аутомобиле, криминал, енигматику. Неке новине од ових постале су дневни додаток листу. Компанија се под његовим руководством развила у технолошки и концепцијски модерну и финансијски самосталну и моћну медијску кућу са истоменом радио-станицом. У оквиру приватизације Компанија је већим делом прешла у руке приватних власника, а мањи део припао је држави Србији. Априла 2013. је дао оставку на све функције.

ДЕЛА: *Тара – суза Европе*, Бг 1975; *Бела грива Дурмићора*, Пљевља 1976; *Црна Гора себе разјовара*, Бг 1993; *Срјски сан Милана Панића*, Бг 1994.

Д. Бурић

ВУКОТИЋ, Марко, судија црногорског Великог суда, народни посланик (Чево код Цетиња, ? – Никшић, 1. I 1912). Син је војводе Петра и брат кнегиње Милене. Као младић је ушао у Херцеговачки устанак 1875. и у Црногорско-турски рат 1876–1878. Уз свог оца команданта био је у најкешћим бојевима у Пиви, на Муратовици, на Вучјем долу, Никшићу, у нападима на Бар и другде. Истакао се као храбар војник. После рата именован је за судију Великог суда на Цетињу. Стекао је углед и утицај због

своје праведности. Упркос блиским везама са књазом Николом, који му је био зет, постепено је прелазео међу његове противнике. Отпуштен је из државне службе и пензионисан. Путовао је у Беч 1887. Тамо се упознао са песником Змајем који га помиње у свом дневнику. На првим изборима за Народну скупштину изабран је 1906. за посланика у Чевско-бјеличкој капетанији. Међу првима је потписао програм Народне странке и био њен првак. Огласио се након распуштања Скупштине и 1907. учествовао у тајним припремама за изборе. Осумњичен је у Бомбашкој афери када је био уз своја два сина официра, Јована и Николу (оба су погинули на Дрини 1914).

ЛИТЕРАТУРА: А., „Марко П. Вукотић”, *Срјство*, 4. I 1912, III, 5; М. Лесковац, „Змајев бечки дневник”, *ЗМСКЈ*, 1958/59, 6–7; Н. П. Шкерковић, *Црна Гора на освићку XX вијека*, Бг 1964; Мандушић, „Марко Вукотић”, *Словенски јуј*, 22. I 1992, IX, 4.

М. Вуксановић

ВУКОТИЋ, Марко, ветеринар, универзитетски професор (Никшић, 3. XII 1930 – Београд, 18. IX 1987). Дипломирао (1955), магистрирао (1968) и докторирао (1972) на Ветеринарском факултету у Београду. Радио као теренски доктор ветеринарске медицине у Никшићу. Од 1963. на ВФ бирао је у сва наставна звања, а за редовног професора 1985. Предавао је Патолошку физиологију. Био је уредник часописа *Acta Veterinaria*. Предмет његовог научног интересовања били су протеини крвне плазме и других телесних течности. Посебну пажњу посвећивао је изучавању имуноглобулинског система, његове хетерогености и варијацијама које настају под физиолошким и патолошким условима. Проучавањем беланчевина семиналне плазме говеда В. улази у област имунологије репродукције. Испитивањем протеинских система и других течности гениталних органа мужјака и женки дао је значајан допринос бољем познавању стерилитета на имунолошкој основи. Његовом заслугом наша научна мисао извукла се из класичног приступа имунологији само са аспекта епизоотиологије и проширила и на друге области ветеринарске медицине, као што је то случај и у хуманој медицини. Део научне активности В. односи се на област биохемијске генетике и могућности њене примене у селекцији домаћих животиња. При том је изучавао полиморфизам неких протеина и ензима као основе за одабирање најбољих генотипова у узгоју домаћих животиња. То су била прва испитивања ове врсте у СФРЈ.

ДЕЛА: „A relationship between the concentration of immunoglobulin G in precolostral and postcolostral sera of calves”, *AV*, 1976, 26; „Selective adherence of FITC-conjugated seminal plasma to cell chromatin”, *AV*, 1981, 31; „Перспективе имуногенетике у савременој ветеринарској медицини у сточарству”, *ВГ*, 1985, 39.

ЛИТЕРАТУРА: Ђ. Ђурђевић, „In memoriam: проф. др Марко Вукотић”, *ВГ*, 1987, 41.

М. Ж. Балтић

ВУКОТИЋ, Милена, филмска и позоришна глумица (Рим, 23. IV 1938). Кћерка је југословенског дипломате, филозофа, композитора и писца Јове Вукотића и италијанске пијанисткиње и композиторке Марте Негри. Уметничко школовање (клавир и балет) почела је за време II светског рата на Краљевској академији у Лондону, наставила на Конзерваторијуму у Бечу, а завршила са изузетним успехом (добивши Premier prix) на Националном козерваторијуму за музику и балет у Паризу. Уметничку каријеру почела је као балерина. Била је чланица Париске опере и интернационалне групе маркиза Де Кеуваса. По повратку у Рим 1960. посветила се глуми, учећи код чувене глумице Тање Балашове. Спријатељила се са славним италијанским редитељем Федериком Фелинијем и играла у његовим остварењима *Ђулијетта од духовва* (1965), *Три корака кроз лудило* (1968) и *Амаркорд* (1973). Играла је у неколико Буњелових филмова (*Дискрејни шарм буржоазије*, 1972; *Фанјом слободе*, 1974; *Тај мрачни ѡредмеј жеља*, 1977), као и у филмовима *Крв за Дракулу* П. Морисеја (1974), *Носјалиција* А. Тарковског (1983), *Месец у сливнику* Ж. Ж. Бенеа (1983) и др. Глумила је у ТВ филмовима и серијама, као и у позоришту. Добитница је престижне Награде „Eleonora Duze” за животно дело, целокупну филмску, позоришну и ТВ каријеру (2002). Живи у Риму.

ЛИТЕРАТУРА: *Prima fila*, Roma 2000; „Побједа”, 8. VII 2006.

М. Вучићевић

ВУКОТИЋ, Милија, лекар, интерниста-кардиолог (Збојштица код Ужица, 1. XI 1925 – Београд, 6. IX 2010). У Београду дипломирао на Медицинском факултету 1963, а на његовој Интерној Б клиници специјализирао интерну медицину 1968. и кардиологију 1972. Усавршавао се у Француској 1970. и Немачкој 1971. Био директор Дома здравља у Раковици 1968–1982, где је организовао Раковичку студију кардиоваскуларних обољења – РАСКО, за коју је добио Седмојулску награду Србије 1979. Иницирао и организовао 10 симпозијума и 7 конгреса домаћих здравља Југославије. Радио у Ажелату (Либија) 1982–1986. Један је од организатора и уредника монографије *Југословенска сјудија ѡрекурсора ајтеросклерозе код школске деце – ЈУСАД I – Бг 2006. и II – Бг 2011*. Аутор 843 стручно-научна рада, писао поезију, историографске и аутобиографске списе, коаутор филма *Здраво срце за дуј животи* (1980). Одликован орденима рада и заслуга за народ. Добио два пута Грамату захвалности Његове Светости Патријарха Павла.

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Издавачи

МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд

За издаваче

Проф. др Драган Станић
Академик Никола Хајдин
Драгољуб Којчић

Лектори

Милена Микић Враголић, Вера Василић

Коректори

Вера Василић, Бранислав Карановић

Компјутерски слој

Редакција Српске енциклопедије

Припрема за штампу

Наташа Прибићевић, Александар Прибићевић

Технички уредник

Вукица Туцаков

Штампа

Службени гласник, Београд

Тираж 5.000

ISBN 978-86-7946-121-6

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
0 /9 (497 . 11) (031 . 038)

СРПСКА енциклопедија . Том 2 , В–Вшетечка /
[главни уредници Чедомир Попов, Драган Станић] . - Нови Сад :
Матица српска ; Београд : Српска академија наука и уметности :
Завод за уџбенике, 2013 (Београд : Службени гласник) . - 980 стр. :
илустр. ; 30 см

Тираж 5.000.

ISBN 978-86-7946-121-6

а) Србија - Енциклопедије б) Енциклопедије, националне

COBISS . SR - ID 281167623

К.Б. 34922

8 600262 035776 1